

Refleksjoner

Når publikum entrer utstillingen trer de bokstavelig rett inn i dette verket. Verket består av et speil montert på gulvet med metallsperrer montert i endene av speilene, ned i gulvet. Det er en eksakt gjengivelse av kontrollspeilet som benyttes til visitasjoner av innsatte på Trandum interneringsleir. Slike visitasjoner foretas ved at vedkommende må skrive naken ned over et speil, hvor så ansatte undersøker om det er gjemt noe i kroppens hulrom.

Verket fortsetter med to tilhørende objekter lenger inne i rommet; En smarttelefon på en selfiestang, hvor det vises video av en rekonstruert visitasjon. Selfiestangen er montert lenger inn i rommet slik at betrakteren ser den først etter at vedkommende har sett andre verk i den etasjen. For noen av publikum så vil de først forstå hva de passerte på vei inn til rommet, når de ser denne videoen. Å passere den på veien ut av rommet igjen vil da kunne oppleves på en annen måte.

Oppunder taket er det festet en "bodycuff" som benyttes under deportasjon. Bodycuff er et låse og bæresystem for å kunne frakte en kropp, som dermed ikke er i stand til å yte motstand fordi hender og bein er låst fast. Håndjern og fotjern er en del av konstruksjonen. Ved deportasjon benyttes det ofte bodycuff fra Trandum og inn på flyet, av og til helt fram til destinasjonen.

Enige og tro til Dovre faller?

Enige og Tro til Dovre Faller? er en lydinstallasjon, som tar utgangspunkt i Rolv Grovens maleri Fri Flyt, fra 1992. Bildet viser en fest, bokstavelig talt på det norske flagget, med flere kjente personligheter innenfor kultur, journalistikk og politikk. Arbeidet er en tydelig kritikk av globalismen og det som har blitt kalt EUs 4 friheter; fri bevegelse av varer, mennesker, service og kapital. Bildet ble laget i forbindelse med det norske valget om EU-medlemskap, som ble holdt to år senere, i 1994.

Vi ønsker å invitere til et ordentlig middagsselskap basert på tematikken, men i en litt større skala og med aktuelle folk fra samtiden. Vi har foreløpig landet på 13 gjester, som et fint tall med referanse til både folkeeventyrene og Jesus siste måltid. Kunstnerne vil ikke selv delta på middagen, men fungere bl.a. som servitører.

Det overordnede spørsmålet som vil bli stilt på middagen er: Hvordan beholde egen suverenitet i en stadig voksende globalisert verden? Denne problemstillingen vil bli utforsket fra flere perspektiver; matpolitikk, forsvarspolitikk, immigrasjon, finans- og kulturpolitikk. De forskjellige kategoriene er gjenspeilet i de forskjellige gjestene.

Hver deltaker vil bli bedt om å forberede en 5 minutter langt innlegg om vedkommendes posisjon. Utover kvelden vil alle bli dratt til side, en etter en, hvor det blir gjort et kort intervju: Ser man noen realistiske veier framover? Innlegget og intervjuet er det som vil ligge til grunn for den ferdige lydinstallasjonen. Hele kvelden med alle de diskusjonene som vil oppstå, vil i tillegg bli godt dokumentert for å kunne bli brukt i andre anledninger, senere.

Arbeidet har to sider / formål, selve middagen -det å faktisk samle noen av de fremste og mest engasjerte hodene, for en skikkelig debatt og gjennomgang av tingenes tilstand, samt hvilke muligheter vi sitter med, og det å produsere materialet til selve installasjonen. Her kan middagen sees som et optimistisk forsøk på å virkelig finne konstruktive løsninger på noen av fremtidens utfordringer. Den ferdige installasjonen er derimot pessimistisk; et trist bilde av at festen - velferdsstaten, er forbi og det vi sitter igjen med er restene av festmåltidet og de store velmenende ordene.

Enige og tro til Dovre faller refererer til den såkalte Eidsvoll-eden fra 1814.

Dovre har for øvrig i lang tid hatt en viktig posisjon i Norges nasjonale bevissthet, der Dovrefjell representerer det evige, uforanderlige, trygge og grunnfestede. Ordene har siden blitt gjentatt i norsk politikk og kultur som slagord for nasjonal patriotisme, uavhengighet,

samhold og demokrati, blant annet i nasjonsbyggingsperioden på 1800-tallet og unionsoppløsningen i 1905. Vi velger å bringe frem igjen dette, basert på vår nasjons tilstand nå. Hvordan står det til med den nasjonale råderetten? Hvordan står det til med demokratiet i dag, og hvem har den reelle makten?

Noe utover i middagen vil en og en av gjestene trekkes til side, i rommet ved siden av der middagen serveres. Der vil Leo Ajkic videointervjue hver enkelt vedrørende tematikken og samtalene som oppstår. Gjestene vil få valget mellom å bli intervjuet i gullstol eller i fluktstol med slushbeger, begge tilhørende verket "Slush" som omhandler velferdsstaten og oljefondet. Videointervjuene vil bli en del av utstillingen, vist på skjerm hvor betrakter kan velge/klikke seg fram til de forskjellige gjestenes intervjuer.

Når middagen er over så vil verket bli stående igjen som en dokumentarisk lydinstallasjon. Publikum kan sette seg ved de respektive stolene og lytte til samtalene fra perspektivet til den som satt på den stolen. Høretelefonene legges over ryggen på hver stol.

Fri Flyt, maleri av Rolf Groven

(225 x 290 cm.) "Fri flyt" ble først avduket i Gamle Logen, i Oslo på 17. mai -92 og senere vist på Høstutstillingen samme året. Bildet var en bestilling fra Nei til EU og viser ledene norske og utenlandske politikere, kulturpersonligheter, journalister og andre maktpersonligheter, som har et gilde på det norske flagget, i Lofoten.

Slush

Installasjonen består av to fluktstoler, en slushmaskin og en stor flatskjerm i gullramme. Rammen knytter installasjonen til neste rom, hvor det også vil være en gullstol. Skjermen viser oljefondets markedsverdi fortløpende, samt fondets intensjon - 'vi ivaretar og utvikler finansielle verdier for fremtidige generasjoner'. Arbeidet omfatter velferdssystemet vårt og hva som tilsynelatende skal sikre vår framtid. Den speiler vår komfort, den innbyr til nytelse og selvgodhet. Slushbegeret kan tas videre med i utstillingen.

Slush - ordet på norsk og engelsk refererer til nytelse. På engelsk betyr det også halvsmeltet/sørpe, noe som kan rette oppmerksomheten mot klimabatten rundt oljevirksomhet.

Bistandsstrutsen

Mekanisk struts i full størrelse. Strutsens hode er i utgangspunktet stukket ned i bakken/gulvet. På nakkepartiet er det en åpning man kan legge penger på, som på en pengemaskin. Når man legger penger på løfter strutsen hodet, sier "China" og slipper en fortunecookie. Det er en kinetisk skulptur som vil bli laget Russland. Den retter fokuset mot den globale maktaksen som er i forandring - kapitalens inngrep i bistand med giverlandets egeninteresse som drivkraft og makthaver, samt outsourcing av produksjon.

567 §25

567 §25 er en installasjon som består av et beduintelt, inspirert av teltet Gaddafi brukte til å møte andre statsoverhoder i. Teltet vil først bli satt opp i Kunstsenteret, for deretter å stå 3 dager på Eidsvoll plass, foran Stortinget. I løpet av disse dagene vil vi invitere til debatt i teltet om Norges deltagelse i krig, i Afghanistan, Libya og Syria. Diskusjonene vil bli filmet/streamet live via stortingsvalget2017.no, hvor det også vil være tilgjengelig arkivert. Teltet blir så tilbakeført til utstillingen hvor opptakene vil bli vist inne i installasjonen, på hver sin monitor med høretelefoner. I tillegg vises også Gaddafi sin tale til FN i 2009, projisert i større format, vist i loop. I denne talen maner han til en demokratisering av FN og en

forbedring av forholdene mellom store og små nasjoner. Teltinstallasjonen inne Akershus Kunstnersenter har en tilhørende installasjon; bak teltet installeres det en smartphone på selfiestang, som viser Hillary Clinton's reaksjon på nyhetene om drapet på Gaddafi. Tittelen på verket er hentet fra antall bomber Norge slapp over Libya og paragrafen som skal hindre at Norge kan handle militært, på vegne av andre nasjoner. Arbeidet reflekterer rundt Norges rolle som krigs- og fredsnasjon, og vårt manglende oppgjør med krigføringen i Libya. Stortinget stemte imot å evaluere konsekvensene av vårt bidrag der.

Telt-debattene: Det som kjennetegner norsk utenrikspolitikk er en uklar blanding av idealisme og rå egeninteresse. Som regel blir denne konflikten kamuflert gjennom aktiv bruk av internasjonale organisasjoner, ikke minst FN og NATO. På den ene siden er Norge 'bistandskonge, verdens beste fredsmekler og en varm forkjemper for menneskerettighetene'. Også når vi bomber Libya eller kriger i Afghanistan er det for å fremme demokrati og likestilling. Som professor Terje Tvedt har sagt det: «Bombene slippes med en moralsk, idealistisk begrunnelse, mens fredsforhandlingene legitimeres med nasjonale egeninteresser».

Overordnet moderator: Eirik Vold

Afghanistan: Børge Brende, Bjørnar Moxnes, Anders Sømme Hammer, Ayesha Wolasmal
Overgangen fra "fredsbevarende" styrker til militær innsats.

Libya: Terje Tvedt, Grete Faremo, Petter Eide, Jan Egeland

Her ønsker vi å fokusere på beslutningsprosessen for Norges deltagelse i Operation Odyssey Dawn i 2011 og at Stortinget i 2016 stemte mot å evaluere konsekvensene av Norges innsats i etterkant.

Syria: Erling Folkevold, Eva Thomassen, Cecilie Hellestveit

Debatten vil ta for seg hvordan stortingets besluttede bidrag til Operasjon Inherent Resolve uten en grunnleggende debatt, om hvem som hvem man støtter og hvorfor.

Dette er Kroppen

Installasjon lyd og tegning utformet som et 'darkroom' med svartmalte vegger, gulv og tak. På veggene er det optegnet konturer av norskproduserte våpen med selvlysende maling. Ved siden av hvert våpen er det et nummer man kan trykke seg fram til på en audioguide. En en mannsstemme redegjør vitenskapelig for hvilke skader våpenet gjør i møte med kroppen. Gjengitt uten følelser vil det stå i kontrast til de visuelt forførende illustrasjonene preget av populærkulturens estetikk. Vi vil til alvoret i underholdningsaspektet og den forførende og seksualiserte estetikken rundt våpen og krig. Norge ligger dessuten i verdenstoppen på eksport av våpen og en av produsentene, Kongsberg Defence & Aerospace AS, holder til på Kjeller i utkanten av Lillestrøm hvor Akershus Kunstsenter ligger. Tekst til audiodelen skrives i samarbeid med akuttlege Mads Gilbert som har førstehånds erfaring med krigsskader fra Gaza. Teksten leses inn i lydbokstudio av Trond Viggo Torgersen.

Requiem

Håndknyttet teppe, produsert i Afghanistan som speiler norsk krigsdeltagelse i landet og deportasjoner fra Norge. Størrelse 1,5 x 2 meter. Tittelen Requiem refererer til *messe for de døde*, både som musikalisk komposisjon og kirkelig messe. Mens rommet er mørklagt er teppet opplyst, vist på en ca 10 cm høy plattform så det "svever". Verket utformes i samarbeid mellom kunstnerne i Annex og afghanske kvinner tilknyttet Woman Art Center i Kabul v/ Contemporary Center for Art Afghanistan.

Verket er inspirert av afghanske håndknyttede krigstepper fra Sovjets krigføring i landet fra 1979 til 1989 og USAs invasjon i 2001. Etter dette har det så vidt vi vet ikke vært laget nye tepper som speiler NATOs krigføring frem til nå. Siden 2001 og frem til i dag har Norge vært tilstede i Afghanistan gjennom Natos ISAF styrke. Over 7000 nordmenn har deltatt i krig

så langt. 10 norske soldater har mistet livet i Afghanistan, men ingen vet hvor mange afghanske liv vi har tatt eller lemlestet.

Mona Bentzen har vært i Afghanistan tidligere, hvor hun har fulgt opp hva som skjer med de deporterte. Dette engasjementet pågår fortsatt, og hun har et bredt nettverk i Afghanistan. Marie Skeie jobber allerede med Contemporary Center for Art Afghanistan, som produsent for et prosjekt som finner sted i Norge og Afghanistan.

Demokrati i praksis - en studiesirkel

I forbindelse med Stortingsvalget 2017 arrangerer kAnnex en studiesirkel om grunnloven og demokratiet i praksis. Denne vil finne sted på Akershus kunstsenter på Lillestrøm i forkant av og under utstillingen.

Med fremvekst av høyreekstremisme og populisme, ser vi behov for mer kunnskap for å kunne vedlikeholde demokratiet i praksis. Når det nå går mot Stortingsvalg mener vi det er avgjørende å se på nettopp dette. Hvordan bevare vår nasjonale råderett i en stadig mer globaliserende verden? Hvem har den reelle makten? Hvor avgjørende er vår demokratiske deltakelse? Har vi i Norge kunnskap nok om våre rettigheter, og hva de folkevalgte forplikter seg til i henhold til grunnloven? Med dette initiativet vil vi få opp den demokratiske pulsen og bevisstgjøring av demokratiet i praksis.

I løpet av 8 sammenkomster, med start i april, blir ulike temaer med utgangspunkt i grunnloven og aktuelle problemstillinger i samfunnet tatt for seg. Under møtene gis det en times intro av en jurist i samtale med en aktivist/ samfunnsdebattant før det åpnes opp for en times debatt. Kompendier legges ut i forkant på hjemmesiden www.stortingsvalg2017.no.

Alle møtene blir dokumentert, streamet og arkivert over nett på stortingsvalg2017.no. Det blir óg bestillingsbidrag som kronikker relatert til temaene som blir tatt opp som blir publisert i aviser. Under samtlige studiesirkler er en illustratør tilstede som kommer til å lage illustrasjoner tilegnet tematikken og debatten. Disse blir en del av utstillingen og i pamfletter som kan bli distribuert. I forkant av studiesirkelen vil vi møte ulike organisasjoner og skoler som kan være interessert og studiesirkelen blir annonsert i lokal og nasjonal presse. Utstillingen er allerede knyttet til Den Kulturelle Skolesekken i Akershus og vil bli formidlet til ca 1000 elever. Målgruppen for studiesirkelen er 14 år og oppover. Det legges opp til at man kan følge studiesirkelen helt eller delvis.

Temaer som tas opp:

Generell innføring i grunnloven

Grunnlovens og demokratiets forhold anno 2017.
Eivind Smith (prof. Institutt for offentlig rett)

Kriminologi og juss

Case study: Trandum og deportasjon.
Katja Franko (prof. kriminologi) og Anne Marie Mollén (Amnesty)

Rett til arbeid

Case study: Rett til arbeid for papirløse.
Tine Eidsvaag (arbeidsrett) Arne Viste (Plog AS)

Norsk lov kontra EU/EØS

Case study: Storskog.

Vigdis Vevstad (jurist) Evy Ellingvåg (faktivist)

Nasjonal råderett (TTIP / Menneskerettighetene)

Case study: Finanstilsynet under Brussel og Bryggesjauerne

Eivind Smith (jurist) Mads Opheim (Attac)

Grunnlovstridig krigsdeltakelse?

Case study: Libya

Edvard Vogt (prof. Em. retts sosiologi), Terje Tvedt (prof geografi)

Hvordan er personvernet sikret i grunnloven?

Casestudy: Det nye data direktivet

Christian Elden (jurist) Finn Myrstad (fagdirektør digitale tjenester i Forbrukerrådet)

Unntakstilstand – kan det skje i Norge?

Helge Mehus (leder Beredsskapstroppen) Pål Steigan

Busstur til Trandum, samtale med tidligere innsatt.

I løpet av utstillingen arrangeres det to bussturer til Trandum med avreise fra Akershus Kunstsenter. Bussen tar en 15 minutters stopp på parkeringsplassen utenfor Trandum, hvor det så er en samtale inne i bussen om forholdene inne i "utlendingsinternatet". Samtalen er mellom en tidligere innsatt og psykolog Karl Eldar Evang. Sistnevnte har fulgt/ følger opp forholdene på Trandum gjennom sitt engasjement i Psykologforeningens menneskerettighetsutvalg. Passasjerene forblir inne i bussen, som vender tilbake til Akershus kunstsenter, hvor de kan se resten av utstillingen, med verk som relaterer til dette.